

Cogitatio non competit materia.

QUID struis, infausto penitus submerse veterno!
Barbare? fraude malâ propriâ quid surripis ignes
Mentis? & ad cæcos Atomorum diffugis actus?
Huccine corporeâ progressa potentia molis,
Numen ut ingenii fiat genitale politi?
Mechanicusne dabit rationis libera motus
Jura? & inest nulli divinæ spiritus aurâ?
Sic ais, & vani mirans ludibria sensûs,
Niteris è truncis humanam condere gentem.
Sic vafros quondam vacuum jactavit in orbem
Deucalion lapides, lepidæ primordia prolis!
Sic truncum dubitans scamnum faceretne Priapum
Maluit esse Deum faber! ingens Cadmus & olim
Sparsit humi dentes, populi incrementa futuri!
Sobrius at rogem (Psyche fere raptor honorum!)
Quî venit in mentem te mente carere? quid ornas
Materiam nitidis divæ Rationis ocellis?
Ista, perenne Chaos, passivaque, tempus in omne
Dormit, quousque pigros vis externa moverit artus;
Hâc cessante, cadit rursûs damnata quieti.
Dic age, ut ista suo potiatur libera Velle,
(Mota licet rapidè, & celeri velocior Euro)
Cernat ut abstractas animæ sublimis Ideas.
Volvitur en! motu mare: sentit? cur, bone Xerxes!
Te ridemus, in hoc solitum sævire flagellis?
Quid? si fortè ignes fatuos det mobilis æther,
Carmina num pariet? cornuta dilemmata fundet?
Non, licet æterno jactetur turbine cælum.
Nec cerebri vortex (nisi centro lucida Psyche
Præsideat) quidquam est nisi machina mimica sensûs.

Deus est Lumine naturali cognoscibilis.

CERNIMUS ut rutilo sese efferat aureus ortu
Phœbus, & occiduas festinet pronus in Undas:
Cernimus ut primùm se Luna in Cornua curvet,
Et tumido posthâc splendescat plenior orbe:
Cernimus ut justo volvantur Sydera motu,
Cunctaque perpetuo labantur Sæc'la tenore.
Non nascentem annum gelidi inclementia cœli
Infestat, quoties Zephyrus mulcentibus alis
Lenis agros fovet, & genialia semina terrâ
Educit, spes Agricolis messisque futuræ:
Non variis nudat Boreæ vis sævior hortos
Floribus ornatos, suaves cum exhalat odores
Omnis ager, ridetque beato Copia Cornu:
Omnia jussa vices subeunt, Mandataque servant,
Quæ cuique imposuit Naturæ Maximus Author.
Et dubitamus adhuc? nec dum Natura Parentem
Agnoscit? Summique fatetur Numina Patris?
Scilicet, hæc casu, atque ullo fine Numine Divûm
Contingunt? Superos nec nostri cura quietos
Sollicitat, nec sunt humana negotia tanti?
Nimirum hæc suadent Epicuri de grege Porci.
At quanta obducunt mortales Nubila mentes!
Quas sibi finxerunt, turba haud indigna tenebris!
Creditis huc illuc fluitantia Corpora prima,
Confusasque atomos potuisse effingere molem
Tam pulchram? & nullo moderante exurgere mundum?
Tam fortè effictam divinam Æneida credam,
Aut casu scriptum sublimis Carmen Homeri,
Litterulis ex parte omni coeuntibus ultrò.

In Comitibus Prioribus Febr. 15. 1699.